

Piotr Szyszeń

Sprawozdanie z Dni Duchowości Biblijnej w 15-lecie Centrum Formacji Duchowej Salvatorianów : "Powrót do lectio divina. Nowa wiosna Kościoła" (Kraków, 7–11 listopada 2012)

Studia Salvatoriana Polonica 7, 307-310

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z Dni Duchowości Biblijnej
w 15-lecie Centrum Formacji Duchowej Salwatorianów.
Powrót do lectio divina. Nowa wiosna Kościoła
(Kraków, 7–11 listopada 2012)

Powrót do lectio divina. Nowa wiosna Kościoła to tytuł spotkania, które w dniach 7–11 listopada 2012 r. zorganizowało Centrum Formacji Duchowej z okazji 15. rocznicy swojej posługi. Wśród prowadzących Dni Duchowości Biblijnej, oprócz duszpasterzy CFD, były osoby, które wpisały się w ten etap rozwoju krakowskiego ośrodka formacyjnego.

Eucharystii inaugurującej Dni Duchowości Biblijnej 2012 przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz. W homilii metropolita krakowski zwrócił uwagę na oddziaływanie Centrum Formacji Duchowej Salwatorianów nie tylko w Kościele krakowskim, ale również w Kościele w Polsce i poza jej granicami. „Trafna okazała się intuicja – mówił kard. Dziwisz – aby powstał ośrodek, w którym ludzie spragnieni słowa Bożego mogliby się z nim spotkać w różnych sprawdzonych formach, zwłaszcza w sesjach formacyjnych, w rekolekcjach ignacjańskich, w medytowaniu słowa Bożego metodą *lectio divina*, korzystając z kierownictwa duchowego”. Przewodniczący Komisji KEP ds. Duchowieństwa podkreślił, że „szczególnie cenną okazała się idea powołania do życia Szkoły Wychowawców Seminaryjnych, przygotowująca formatorów przyszłych księży”. W krakowskim ośrodku odbyło się dotąd pięć edycji tej dwuletniej Szkoły (2001–2002, 2004–2005, 2007–2009, 2009–2011, 2011–2013), kolejna rozpocznie się we wrześniu 2013 r.

Razem z pasterzem Kościoła krakowskiego i innymi kapłanami, a wśród nich przełożonym Polskiej Prowincji Salwatorianów ks. Piotrem Filasem SDS, tę Mszę świętą koncelebrował również kard. Gianfranco Ravasi, który poprowadził później pierwszą część spotkania pt. *Cztery Ewangelie jako cztery etapy dojrzewania w wierze pierwotnego Kościoła*. Tak sformułowany temat stanowił nawiązanie do obejmującego cztery etapy i proponowanego w CFD programu formacji na drodze rekolekcji *lectio divina*, opartego na egzegetycznej lekturze

Ewangelii według śp. kard. Carlo Marii Martiniego¹⁶. Cztery konferencje, wygłoszone przez kardynała kierującego obecnie Papieską Radą ds. Kultury w dniach 7–8 listopada 2012 r., były syntetycznym i żywym ujęciem zasadniczych rysów czterech Ewangelii. Gość z Watykanu w przeszłości trzykrotnie prowadził sesje w salwatoriańskim domu formacyjnym w Krakowie. Prowadził spotkania w ramach Szkoły Biblijnej: *Modlitwa życiem w Psalmach* (9–11 maja 2003), *Hioł i Kohelet. „Niepokojące” Księgi* (12–14 listopada 2004) oraz *„Kiedy Bóg mówi językiem zakochanych”. Księga Pieśni nad Pieśniami* (10–12 listopada 2006).

Na zakończenie tegorocznego pobytu w krakowskim CFD kard. Gianfranco Ravasi przewodniczył Eucharystii *Pro Nova Evangelizatione*. W homilii podkreślił, że określając ewangelizację jako dialog, „jesteśmy w dialogu ze światem zewnętrznym i różnymi kulturami, ale musimy strzec naszej tożsamości. Musimy zadbać, by wchodzić w dialog z naszym skarbem. Musimy zadbać, by wchodzić w ten dialog z naszym dziedzictwem (św. Paweł nazywa je dokładnie «naszym depozytem», a więc naszym dziedzictwem), które stanowi orędzie ewangeliczne i kultura chrześcijańska”. Organizator Dziedzińca Pogan w różnych częściach świata wyraził ubolewanie, że Europejczycy nie pamiętają o własnych korzeniach, a w konsekwencji boją się religii, które prezentują bardziej wyraziste oblicze. Chrześcijan europejskich scharakteryzował jako niepamiętających o swojej tożsamości, a ich wiarę jako ogólnikową. Wskazując na przykład Jezusa nauczającego w synagodze w Nazarecie (Łk 4,14n), zachęcał do powrotu do Słowa Bożego, które kształtuje tożsamość chrześcijanina. „Otwórzmy nasze serca na świat, nie bójmy się słuchać różnych głosów, prowadźmy dialog także z niewierzącymi, którzy szukają i mają szczere serce; ale z drugiej strony przedstawiamy się z naszą twarzą, z naszą tożsamością” – puentował swoje rozważania włoski kardynał.

Powrót do lectio divina. Nowa wiosna Kościoła – to temat drugiego bloku tematycznego jubileuszowych Dni Duchowości Biblijnej w Krakowie. W tej części pierwszym prelegentem był ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Biblista z Warszawy w historii CFD wcześniej pięciokrotnie prowadził różnego rodzaju spotkania (w ramach Szkoły Biblijnej wprowadzał uczestników w refleksję

---

¹⁶ Zob. Carlo Maria Martini, *Las etapas de la formación del cristiano en la comunidad primitiva a la luz de los cuatro evangelios*, „Medellin. Teologia y Pastoral para America Latina” 6(1980) s. 227-235. Jest to hiszpańskie tłumaczenie wykładu wygłoszonego w języku angielskim przez ówczesnego rektora Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego, 29 września 1978 r., w czasie zebrania plenarnego Papieskiej Rady ds. Świeckich.

i modlitwę w oparciu o teksty z Księgi Rodzaju, Ozeasza, Izajasza, Tobiasza czy Powtórzonego Prawa). W czasie bieżącego spotkania ukazał kontekst księgi proroka Amosa, by potem zgłębić słowa: „Oto nadejdą dni – wyrocznia Pana Boga – gdy ześlę głód na ziemię, nie głód chleba ani pragnienie wody, lecz głód słuchania słów Pańskich...” (Am 8,11) i podjąć temat głodu słowa Bożego w Kościele i świecie.

8 listopada 2012 r. wieczorem odbył się premierowy pokaz filmu ewangelizacyjnego *Biblio, ojczyzno moja...*, który uczy, jak medytować i żyć na co dzień w rytmie słowa Bożego. W filmie wykorzystano wypowiedzi duchownych i świeckich, którzy jako prowadzący bądź uczestnicy spotkań gościli w CFD w Krakowie, wśród nich: Raniero Cantalamessa OFMCap., Amedeo Cencini FdCC, bp Edward Dajczak, abp Piero Marini, Danuta Piekarz, Marko Ivan Rupnik SJ, kard. Gianfranco Ravasi. Poszczególne etapy modlitwnej lektury Biblii, czyli drogi *lectio divina*, tłumaczył Innocenzo Gargano OSBCam., a krótkimi refleksjami w oparciu o fragment Ewangelii św. Łukasza o spotkaniu Jezusa z celnikiem Zacheuszem (Łk 19,1-10) dzielił się Krzysztof Wons SDS, który przeprowadził wszystkie wywiady wykorzystane w tym obrazie dokumentalnym¹⁷.

Kolejnymi wykładowcami jubileuszowych Dni Duchowości Biblijnej byli Amedeo Cencini FdCC i ks. Krzysztof Grzywocz, którzy podobnie jak długoletni przewodniczący Stowarzyszenia Biblistów Polskich na sposób stały wpisa-
li się w formację proponowaną w krakowskim Centrum Formacji Duchowej. Polami ich szczególnego zaangażowania były takie inicjatywy formacyjne, jak Szkoła Kierownictwa Duchowego czy Szkoła Wychowawców Seminariów Duchownych Diecezjalnych i Zakonnych. Włoski kanosjanin od 2003 r. czterokrotnie prowadził weekendowe sesje formacyjne i regularnie gościł z wy-

---

¹⁷ Angielskojęzyczną wersję filmu zrealizowanego przez salwatoriańskie Studio Katolik (www.katolik.tv) miesiąc wcześniej obejrżeli uczestnicy obradującej w Krakowie XVIII Kapituły Generalnej Salwatorianów. Z okazji Niedzieli Biblijnej, 14 kwietnia 2013, płyta DVD z filmem, zawierająca również włoską wersję językową, została dołączona do tygodnika „Gość Niedzielny”. Obecnie w przygotowaniu są tłumaczenia na języki: chorwacki, niemiecki, litewski, słowacki czy rosyjski. Film *Biblio, ojczyzno moja...*, który reżyserowała Mariola Kłos, został nagrodzony nagrodą Grand Prix na XXVIII Międzynarodowym Katolickim Festiwalu Filmów i Multimediiów Niepokalanów 2013 „za jasne pokazanie przesłania przypominającego katolikom o obowiązku pogłębienia swojej wiary: wchodzenia w głąb swojej duszy i tą drogą weryfikacji stosunku do swojego życia – a wówczas umiejętność nauczania innych”. Zob. *Komunikat Jury, XXVIII Międzynarodowy Katolicki Festiwal Filmów i Multimediiów „Niepokalanów 2013”*, <http://festiwalnepokalanow.pl/jury2013.html> [dostęp: 6.06.2013].

kładami dla uczestników Szkoły Wychowawców Seminaryjnych, a duchowny z diecezji opolskiej od 2000 r. przeprowadził sześć spotkań formacyjnych, których pokłosiem były poszukiwane nagrania CD/MP3 i poczytne publikacje, m.in. w wydawanych przez CFD „Zeszytach Formacji Duchowej”. W piątek, 9 listopada, ks. Cencini, który tym razem do Krakowa przybył w drodze powrotnej z kongresu powołaniowego w Wenezueli, podjął temat *Lectio divina – droga wrastania w wierze w codzienności*. Konferencje ks. dra Krzysztofa Grzywocza wygłoszone tego samego dnia były poświęcone roli kierownictwa i rozeznawania duchowego w słuchaniu słowa Bożego.

Trzecia część spotkania, od piątkowego wieczoru do niedzielnego poranka, jak w przypadku wszystkich weekendowych spotkań formacyjnych w krakowskim Centrum Formacji Duchowej, przeżywana była w klimacie pustyni i pełnego milczenia. W osobistą modlitwę Słowem i refleksję na bazie wybranych fragmentów z czterech Ewangelii w kolejnych konferencjach wprowadzał uczestników Innocenzo Gargano OSB Cam., jeden z najgorliwszych promotorów tradycji *lectio divina* we współczesnym Kościele. Kameduła z rzymskiego klasztoru San Gregorio al Celio zrealizował temat *Cztery Ewangelie jako cztery etapy dojrzewania chrześcijańskiego*. Było to trzecie spotkanie z włoskim kamedułą w krakowskim domu formacyjnym. Wcześniej ożywił on nurt formacji do modlitwy Słowem w czasie spotkań: *Zgłębianie Słowa w lectio divina* (31 maja – 2 czerwca 2002) i *Ojcowie Kościoła uczą nas medytować Biblię* (12–14 listopada 2010).

Każdego wieczoru jubileuszowych Dni Duchowości Biblijnej ich uczestnicy mogli skorzystać z przygotowanych przez duszpasterzy CFD wprowadzeń do modlitwy Słowem w oparciu o wybrane teksty biblijne: Łk 7,1-10 (Piotr Szyszeń SDS), Dz 2,42-47 (Krzysztof Wons SDS) oraz Dz 8,25-40 (Joachim Stencel SDS). Konferencje głoszone w języku włoskim tłumaczyła dr Danuta Piekarcz, italianistka i biblistka z Krakowa, współpracująca od lat z ośrodkiem formacyjnym salwatorianów.

Jubileuszowe spotkanie w Centrum Formacji Duchowej w Krakowie zgromadziło ponad 200 osób, a zakończyło się w niedzielę 11 listopada 2012 r. Eucharystią pod przewodnictwem i z homilią ks. Piotra Filasa SDS, przełożonego polskiej prowincji salwatorianów. Teksty wszystkich wygłoszonych homilii można znaleźć na stronie internetowej Centrum Formacji Duchowej w Krakowie (www.cfd.sds.pl). Wszystkie konferencje są dostępne w formie nagrań MP3 pt. *Powrót do lectio divina. Nowa wiosna Kościoła* wydanych przez Studio Katolik.